

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของเด็กที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ตอนที่ 4 การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากร : ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้เรียนต่อในระบบโรงเรียน จำนวน 1,187 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 ถึงปีการศึกษา 2528 จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา

2. กลุ่มตัวอย่าง : กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งเป็น พวกหรือชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 359 คน ซึ่งคิดเป็น จำนวนประชากร ร้อยละ 30 จากจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งมีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1 สำรวจรายชื่อ และจำนวนของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ที่ไม่ได้เรียนต่อในแต่ละปี และสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนโดยตรงกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี ดังปรากฏผลในตารางที่ 1
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ปีการศึกษา	จำนวนผู้ไม่ได้เรียนต่อ	จำนวนตัวอย่างที่สุ่ม	จำนวนตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ
2526	426	128	30.05
2527	387	116	29.97
2528	384	115	29.95
รวม	1,187	359	30.24

2.2 สุ่มตัวอย่าง เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละปี ตามสัดส่วนที่สุ่มไว้แล้ว รวมทั้งสิ้น 359 คน โดยการให้ครู อาจารย์ นำแบบสอบถามส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ตามบ้านด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 359 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 351 ฉบับ จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา 351 ฉบับ มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ จำนวน 41 คน ผู้วิจัยได้คัดออก ไม่นำมาวิเคราะห์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จึงมีจำนวนทั้งสิ้น 310 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถาม
กลับคืน และใช้ในการวิจัย

ปีการศึกษา	จำนวนที่ส่ง แบบสอบถาม	จำนวนที่ส่งแบบสอบถาม กลับคืนและใช้ในการวิจัย	แบบสอบถามที่ใช้ในการ วิจัย คิดเป็นร้อยละ
2526	128	127	99.22
2527	116	74	63.79
2528	115	109	94.78
รวม	359	310	86.35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมี
รายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบ่งแบบสอบถามตามกำหนดคำตอบให้ (Close-Ended) และปลายเปิด
(Open-Ended) มุ่งสำรวจข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่จบการ
ศึกษาไปแล้ว อาชีพของบิดา การศึกษาของบิดา ศาสนา สาเหตุที่ไม่ได้เรียนต่อ การมีงานทำ และ
รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) มุ่งสำรวจปัญหา
ของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านการเข้า
สังคม และด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) มุ่งสำรวจความ
ต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านการ

เข้าสังคม และด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ โดยมีแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) ในตอนท้าย เพื่อสำรวจลักษณะงานที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

2.1 กำหนดขอบเขตการสร้างแบบสอบถามจากการค้นคว้า และศึกษาจากตำรา เอกสารต่าง ๆ ถึงสภาพและปัญหาที่เด็กและเยาวชนในปัจจุบันประสบอยู่ โดยเฉพาะเด็กที่ค้อยโอกาส ซึ่งค้นพบว่า ปัญหาด้านครอบครัว สิ่งแวดล้อมและสภาพเศรษฐกิจ นับเป็นปัญหาที่สำคัญมากในปัจจุบัน

2.2 สร้างข้อกระทงจากปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ค้นพบ โดยแบ่งเป็น 2 ด้านใหญ่ คือ ด้านปัญหาและด้านความต้องการ แต่ละด้านใหญ่ แบ่งเป็น 5 ด้านย่อย คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านการเข้าสังคม และด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ ได้ข้อกระทงทั้งหมด 96 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือ

2.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 ถึงปีการศึกษา 2528 จำนวน 22 คน ที่ ต.ละหาร หมู่ 7 อําเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2529 เวลา 14:00 - 16:00 น. ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบ โดยใช้สูตรของ Cronbach Alpha เท่ากับ .8952

2.5 เกณฑ์ให้คะแนน ปัญหาและความต้องการทั้ง 4 ด้าน มีเกณฑ์ที่ให้คะแนน ดังนี้

1	คะแนน	เมื่อตอบว่า	มีปัญหาหรือความต้องการน้อยที่สุด
2	คะแนน	เมื่อตอบว่า	มีปัญหาหรือความต้องการน้อย
3	คะแนน	เมื่อตอบว่า	มีปัญหาหรือความต้องการปานกลาง
4	คะแนน	เมื่อตอบว่า	มีปัญหาหรือความต้องการมาก
5	คะแนน	เมื่อตอบว่า	มีปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. มอบหนังสือจากภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน ลงวันที่ 22 กันยายน 2529 ให้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอสะเตา (นายพิชิต ประทุมสุวรรณ) เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเตา ในการติดต่อกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างเคยศึกษาอยู่

2. มอบแบบสอบถาม ให้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในวันที่ 29 กันยายน 2529 เพื่อแจกจ่ายไปยังผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาศึกษาแห่งชาติ อำเภอสะเตา เพื่อนำส่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ และส่งคืนแบบสอบถามที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเตา ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2529 โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเตา ในวันที่ 16 ตุลาคม 2529

3. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ได้จัดกระทำกับข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์ว่าหากฉบับใดตอบไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม หรือมีคุณสมบัติไม่เป็นตามที่กำหนดก็จะคัดแบบสอบถามฉบับนั้นออกไป ผลปรากฏว่า จากแบบสอบถามทั้งหมด 359 ฉบับ ถูกคัดออกตามเกณฑ์ดังกล่าว 41 ฉบับ ดังนั้นแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ทางสถิติจึงมีจำนวน 310 ฉบับ

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ลงรหัสที่ใช้แทนคำตอบจากแบบสอบถาม ในแบบฟอร์ม (Data Coding Form)

4. บันทึกรหัสของข้อมูลลงในม้วนเทป เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม เอส พี เอส เอช เอ็กซ์ (SPSS^X : Statistical Package for the Social Science Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาและความต้องการเฉพาะ 4 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน และด้านการเข้าสังคม จำนวนตามตัวแปรอิสระ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two - Ways Analysis of Variance)
  - 2.1 เมื่อพบว่า ผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลสำคัญมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าผลสำคัญมีมากกว่า 3 กลุ่ม จะทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโดยวิธี One - Way Analysis of Variance และเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี Newman Keuls
  - 2.2 เมื่อพบว่า ผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มย่อยโดยวิธี One - Way Analysis of Variance และเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี Newman Keuls
3. ในส่วนของปัญหาและความต้องการด้านลักษณะงานที่ทำและรายได้ จะนำเสนอโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ ส่วนข้อกระทงที่เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจะวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นความเรียง
4. การนำเสนอค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นปัญหาและความต้องการเป็นรายด้านนั้น เนื่องจากลักษณะปัญหาและความต้องการ มีจำนวนข้อต่างกัน ทำให้พิสัยของคะแนนปัญหาและความต้องการในแต่ละด้านแตกต่างกันไป ด้วย เพื่อความสะดวกในการแปลความหมายคะแนนจากค่าเฉลี่ย จึงได้แบ่งคะแนนปัญหาและความต้องการออกเป็น 5 ระดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลักษณะปัญหาและความ ต้องการ	ระดับของปัญหาและความต้องการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านส่วนตัว (8 ข้อ)	8.00	11.51	19.51	27.51	35.51
	11.50	19.50	27.50	35.50	40.00
ด้านครอบครัว (8 ข้อ)	8.00	11.51	19.51	27.51	35.51
	11.50	19.50	27.50	35.50	40.00
ด้านการคบเพื่อน (8 ข้อ)	8.00	11.51	19.51	27.51	35.51
	11.50	19.50	27.50	35.50	40.00
ด้านการเข้าสังคม (10 ข้อ)	10.00	14.51	24.51	34.51	44.51
	14.50	24.50	34.50	44.50	50.00

ส่วนการนำเสนอค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ ในด้านลักษณะงานที่ทำ และรายไต่มนั้น จะใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง

4.50 - 5.00 = มีปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด

3.50 - 4.49 = มีปัญหาหรือความต้องการมาก

2.50 - 3.49 = มีปัญหาหรือความต้องการปานกลาง

1.50 - 2.49 = มีปัญหาหรือความต้องการน้อย

1.00 - 1.49 = มีปัญหาหรือความต้องการน้อยที่สุด